

Ukaz o proglašenju Zakona o potvrđivanju Međunarodne konvencije o zaštiti novih biljnih sorti

Proglašavam **Zakon o potvrđivanju Međunarodne konvencije o zaštiti novih biljnih sorti**, koji je donijela Skupština Crne Gore 25. saziva, na prvoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2013. godini, dana 1. marta 2013. godine.

Broj: 01-456/2

Podgorica, 07.03.2013. godine

Predsjednik Crne Gore,

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tač. 2 i 17 i člana 91 stav 2 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na prvoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2013. godini, dana 1. marta 2013. godine, donijela je

Zakon o potvrđivanju Međunarodne konvencije o zaštiti novih biljnih sorti

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG - Međunarodni ugovori", br. 4/2013 od 20.3.2013. godine.

Član 1

Potvrđuje se Međunarodna konvencija o zaštiti novih biljnih sorti, sačinjena u Parizu 2. decembra 1961. godine, izmijenjena u Ženevi 10. novembra 1972. godine, 23. oktobra 1978. godine i 19. marta 1991. godine, u originalu na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku.

Član 2

Tekst Međunarodne konvencije iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik glasi:

**MEĐUNARODNA KONVENCIJA O ZAŠTITI NOVIH BILJNIH SORTI
donijeta u Parizu 2. decembra 1961. godine i izmijenjena u Ženevi 10. novembra 1972.
godine, 23. oktobra 1978. godine i 19. marta 1991. godine**

I. DEFINICIJE

Član 1

Definicije

U svrhe ovog akta:

- (i) "ova Konvencija" znači sadašnji (1991.) akt Međunarodne Konvencije za Zaštitu Novih Biljnih Sorti;
- (ii) "Akt iz 1961/1972" znači Međunarodnu Konvenciju za Zaštitu Novih Biljnih Sorti od 2. decembra 1961. izmijenjenu i dopunjenu Dodatnim Aktom od 10. novembra 1972;
- (iii) "Akt iz 1978" znači Akt od 23. oktobra 1978. Međunarodne Konvencije za Zaštitu Novih Biljnih Sorti;
- (iv) "oplemenjivač" znači:
 - lice koje je stvorilo, ili otkrilo i razvilo sortu,
 - lice koje je poslodavac naprijed navedenog lica ili neko ko je naručio njegov rad u slučaju kada je to predviđeno zakonima relevantnih ugovornih strana, ili
 - pravni sljedbenik prvog ili drugog navedenog lica, kao što može biti slučaj;
- (v) "oplemenjivačko pravo" znači pravo oplemenjivača predviđeno u ovoj Konvenciji;

(vi) "sorta" znači skup biljaka unutar jedinstvene botaničke klasifikacije najniže poznate kategorije, koji se, bez obzira na to da li su u potpunosti ispunjeni uslovi za dodjeljivanje prava oplemenjivača, može:

- definisati na osnovu izražavanja osobina koje su posljedica uticaja datog genotipa ili kombinacije genotipova,
- razlikovati od bilo kojeg drugog skupa biljaka, izražavanjem barem jedne od datih osobina,
- smatrati jednom cjelinom u odnosu na mogućnosti sorte za razmnožavanje bez promjena.

(vii) "ugovorna strana" znači neku državu ili međuvladinu organizaciju koja je pristupila ovoj Konvenciji;

(viii) "teritorija" u odnosu na ugovorne strane znači kada je u slučaju ugovorna strana država je teritorija te države, a u slučaju kada je ugovorna strana međuvladina organizacija je teritorija na kojoj se primjenjuje osnivački sporazum date međuvladine organizacije;

(ix) "nadležni organ" znači ovlašćena ustanova naveden u članu 30(1)(ii);

(x) "Unija" znači Unija za zaštitu novih biljnih sorti osnovana Aktom iz 1961 a zatim navedena u Aktu iz 1972. Aktu iz 1978 i u ovoj Konvenciji;

(xi) "članica Unije" znači država potpisnica Akta iz 1961/1972. ili Akta iz 1978. ili ugovorna strana.

II. OPŠTE OBAVEZE UGOVORNIH STRANA

Član 2

Osnovne obaveze ugovornih strana

Svaka ugovorna strana će dodjeljivati i štiti prava oplemenjivača.

Član 3

Rodovi i vrste koji se štite

(1) [Države koje su već članice Unije] Svaka ugovorna strana koja je preuzela obaveze na osnovu Akta iz 1961/1972. ili Akta iz 1978. primjenjivaće odredbe ove Konvencije:

(i) počev od datuma kada je preuzela obaveze predviđene ovom Konvencijom na sve rodove i vrste na koje se na naprijed navedeni dan primjenjuju odredbe Akta iz 1961/1972. ili Akta iz 1978. i

(ii) najkasnije po isteku perioda od pet godina počev od naprijed navedenog datuma na sve rodove i vrste.

(2) [Nove članice Unije] Svaka ugovorna strana koja nije preuzela obaveze na osnovu Akta iz 1961/1972. ili Akta iz 1978. primjenjivaće odredbe ove Konvencije:

(i) počev od datuma pristupanja ovoj konvenciji na najmanje 15 rodova i vrsta, i

(ii) najkasnije po isteku perioda od deset godina počev od naprijed navedenog datuma na sve rodove i vrste.

Član 4

Nacionalni tretman

(1) [Tretman] Ne dovodeći u pitanje prava predviđena ovom Konvencijom, državljani ugovorne strane, kao i fizička lica koja imaju prebivalište i pravna lica koja imaju sjedište na teritoriji ugovorne strane imaju, u pogledu dodjeljivanja i zaštite prava oplemenjivača, na teritoriji druge ugovorne strane isti tretman kakav je predviđen ili kakav bi mogao naknadno biti predviđen zakonima date ugovorne strane za svoje državljane, pod uslovom da navedeni državljani, fizička ili pravna lica ispunjavaju uslove i formalnosti predviđene za državljane date ugovorne strane.

(2) [Državljeni] U skladu sa prethodnim stavom izraz "državljeni", u slučaju kada je država ugovorna strana, označava lica koja su državljani te države, a u slučaju kada je međuvladina organizacija ugovorna strana označava lica koja su državljani država članica takve organizacije.

III. USLOVI ZA DODJELJIVANJE PRAVA OPLEMENJIVAČA

Član 5

Uslovi za zaštitu

(1) [Uslovi koje je potrebno ispuniti] Pravo oplemenjivača se dodjeljuje ako je sorta:

(i) nova,

(ii) različita,

(iii) uniformna, i

(iv) stabilna.

(2) [Drugi uslovi] Za dodjeljivanje prava oplemenjivača nije potrebno ispunjavati bilo kakve dopunske ili različite uslove, ako je takva sorta označena odgovarajućim imenom u skladu sa članom 20, ako podnosilac zahtjeva za zaštitu ispunjava uslove predviđene zakonom ugovorne strane čijem nadležnom organu je podneo zahtev za zaštitu i ako je podnosilac zahteva platio predviđenu naknadu.

Član 6

Novina

(1) [Uslovi] Sorta se smatra novom ako na dan podnošenja zahtjeva za zaštitu prava oplemenjivača, oplemenjivač nije prodavao ili na drugi način stavio na raspolaganje drugima njen reprodukcioni ili ubrani materijal u svrhu iskorišćavanja te sorte ili uz njegovu saglasnost radi korišćenja date sorte:

(i) na teritoriji ugovorne strane kojoj je podniet zahtjev za zaštitu tokom perioda dužeg od jedne godine prije navedenog datuma, i

(ii) na teritoriji izvan teritorije ugovorne strane kojoj je podniet zahtjev za zaštitu tokom perioda dužeg od četiri godine prije podnošenja zahtjeva, a u slučaju drvenastih vrsta i vinove loze, tokom perioda dužeg od šest godina prije navedenog datuma.

(2) [Nedavno stvorene sorte] Kada ugovorna strana primjenjuje odredbe ove Konvencije na biljni rod ili vrstu na koju ranije nije primjenjivala odredbe ove Konvencije ili nekog ranijeg Akta, može se smatrati da neka nedavno stvorena sorta koja postoji na dan takvog proširivanja zaštite ispunjava uslov da je nova, u skladu sa stavom (1), čak i kada je ona prodana ili na neki drugi način otuđivana saglasno odredbama iz tog stava prije datuma navedenih u istom stavu.

(3) ["Teritorija" u nekim slučajevima] U skladu sa stavom (1) sve ugovorne strane koje su članice jedne iste međuvladine organizacije mogu djelovati zajednički, ukoliko propisi te organizacije to nalažu, da usklade propise na teritorijama država članica te organizacije sa propisima na svojim teritorijama, i ukoliko se odluče na takav postupak, dužne su da o tome obavijeste Generalnog sekretara.

Član 7

Različitost

Sorta se smatra različitom ako se jasno razlikuje od bilo koje druge sorte čije je postojanje opšte poznato u vrijeme podnošenja zahtjeva. Podnošenje zahtjeva za priznavanje oplemenjivačkog pravila za upis neke sorte u zvanični registar sorti u bilo kojoj državi čini takvu sortu opšte poznatom počev od dana podnošenja zahtjeva, pod uslovom da je na osnovu takvog zahtjeva dodijeljeno pravo oplemenjivača, odnosno odobren upis takve sorte u zvanični registar sorti.

Član 8

Uniformnost

Sorta se smatra uniformnom ako je dovoljno ujednačena u bitnim osobinama, s obzirom na odstupanja koja se mogu očekivati zbog osobenosti njenog umnožavanja.

Član 9

Stabilnost

Sorta se smatra stabilnom ako njene bitne osobine ostaju nepromijenjene i poslije ponovljenog umnožavanja ili, u slučaju pojedinačnog ciklusa umnožavanja, poslije svakog takvog ciklusa.

IV. ZAHTJEV ZA PRIZNAVANJE OPLEMENJIVAČKOG PRAVA

Član 10

Podnošenje zahtjeva

(1) [Mjesto podnošenja prvog zahtjeva] Oplemenjivač može odabrati ugovornu stranu čijem nadležnom organu će podnijeti prvi zahtjev za oplemenjivačko pravo.

(2) [Vrijeme podnošenja naknadnih zahtjeva] Oplemenjivač može podnijeti zahtjev za priznavanje prava oplemenjivača nadležnim organima drugih ugovornih strana bez čekanja da mu to pravo bude priznato od strane nadležnog organa ugovorne strane kojoj je podniet prvi zahtjev za zaštitu.

(3) [Nezavisnost zaštite] Nijedna ugovorna strana ne smije odbiti dodjelu oplemenjivačkog pravila ne smije ograničiti njegovo trajanje uz obrazloženje da nije podniet zahtjev za zaštitu iste sorte, ili da je takav zahtjev odbijen ili da je period zaštite istekao u bilo kojoj drugoj državi članici ili međuvladinoj organizaciji.

Član 11

Pravo prioriteta

(1) [Pravo; trajanje] Oplemenjivač koji je uredno podneo zahtjev za zaštitu sorte u jednoj od ugovornih strana ("prvi zahtev") pri podnošenju zahtjeva za priznavanje oplemenjivačkog prava za istu sortu nadležnom organu neke druge ugovorne strane ("naknadni zahtev") ima pravo prioriteta u periodu od 12 mjeseci. Ovaj period se računa od dana podnošenja prvog zahtjeva. Sam dan podnošenja zahtjeva se ne računa u naprijed navedeni period.

(2) [Pozivanje na pravo] Radi korišćenja prava prioriteta oplemenjivač se, prilikom podnošenja naknadnog zahtjeva, poziva na prioritet prvog zahtjeva. Nadležni organ kome je podniet naknadni zahtjev može zahtijevati od oplemenjivača da, u roku koji ne može biti kraći od tri mjeseca od dana podnošenja naknadnog zahtjeva, dostavi kopiju dokumentacije koja čini prvi zahtjev, ovjerenu od strane nadležnog organa kome je taj zahtjev podniet, kao i uzorke ili druge dokaze da je sorta, koja je predmet oba zahtjeva ista.

(3) [Dokumentacija i materijal] Oplemenjivač je dužan da u roku od dvije godine po isteku perioda prioriteta, ili u slučaju kada je zahtjev odbijen ili povučen, u odgovarajućem vremenskom roku nakon odbijanja ili povlačenja istog, nadležnom organu ugovorne strane kojoj je podniet naknadni zahtjev dostavi sve informacije, dokumentaciju ili materijal potreban za ispitivanje sorte prema članu 12, u skladu sa zakonodavstvom te ugovorne strane.

(4) [Događaji tokom perioda prioriteta] Događaji tokom perioda prioriteta iz stava (1), kao što je podnošenje drugog zahtjeva ili objavljivanje ili korišćenje sorte koja je predmet prvog zahtjeva, ne predstavljaju osnovu za odbijanje naknadnog zahtjeva. Treća lica ne mogu sticati pravo na osnovu takvih događaja.

Član 12

Razmatranje zahtjeva

Prije odluke o priznavanju oplemenjivačkog prava potrebno je utvrditi da li su ispunjeni uslovi predviđeni u članovima od 5 do 9. U postupku razmatranja zahtjeva nadležni organ može ispitivati sorte u oglednom polju ili vršiti druga neophodna ispitivanja, organizovati ispitivanje sorte u oglednom polju ili organizovati druga neophodna ispitivanja, ili koristiti rezultate već obavljenih ispitivanja u oglednom polju ili drugih ispitivanja. Nadležni organ može zahtijevati od oplemenjivača da za potrebe ispitivanja dostavi sve neophodne informacije, dokumentaciju ili materijal.

Član 13

Prethodna zaštita

Svaka ugovorna strana je dužna da obezbijedi mjere za zaštitu interesa oplemenjivača tokom perioda od podnošenja ili objavljivanja zahtjeva za priznavanje oplemenjivačkog prava do priznavanja tog prava. Takvim mjerama se omogućava nosiocu oplemenjivačkog prava sticanje prava na pravičnu naknadu od strane bilo kog lica koje je tokom naprijed navedenog perioda obavljalo aktivnosti za koje je, po priznavanju oplemenjivačkog prava, potrebno ovlašćenje oplemenjivača u skladu sa članom 14. Ugovorna strana može osigurati da se takve mjere primjenjuju samo na lica koja je oplemenjivač obavijestio o podnošenju zahtjeva za priznavanje oplemenjivačkog prava.

V. PRAVA OPLEMENJIVAČA

Član 14

Obim oplemenjivačkog prava

(1) [Aktivnosti koje se odnose na reprodukcioni materijal]

(a) U skladu sa članovima 15 i 16 sljedeće radnje koje se odnose na reprodukcioni materijal zaštićene sorte zahtijevaju ovlašćenje oplemenjivača:

- (i) proizvodnja ili reprodukcija (umnožavanje),
- (ii) kondicioniranje za reprodukciju zaštićene sorte,
- (iii) ponuda na prodaju,
- (iv) prodaju ili drugi vid plasmana,
- (v) izvoz,
- (vi) uvoz,
- (vii) skladištenje za bilo koju svrhu navedenu u tački (i) do (vi);

(b) Oplemenjivač može dati ovlašćenje pod određenim uslovima i uz određena ograničenja.

(2) [Aktivnosti koje se odnose na ubrani materijal] U skladu sa članovima 15 i 16 aktivnosti predviđene u tačkama (i) do (vii) stava (1)(a) koje se odnose na ubrani materijal, uključujući cijele biljke i djelove biljaka, koji je dobijen putem neovlašćenog korišćenja reprodukcionog materijala zaštićene sorte, mogu se vršiti samo na osnovu ovlašćenja oplemenjivača, osim ako je oplemenjivač imao razumne mogućnosti da koristi svoje pravo u odnosu na taj reprodukcioni materijal.

(3) [Aktivnosti koje se odnose na određene proizvode] Svaka ugovorna strana može predvidjeti da, u skladu sa članovima 15 i 16 aktivnosti navedene u tačkama (i) do (vii) stava (1)(a) koje se odnose na proizvode koji su dobijeni direktno od ubranog materijala zaštićene sorte iz stava (2) neovlašćenim korišćenjem ubranog materijala, mogu se vršiti samo na osnovu ovlašćenja oplemenjivača, osim ako je oplemenjivač imao razumne mogućnosti da koristi svoje pravo u odnosu na taj ubrani materijal.

(4) [Moguće dopunske aktivnosti] Svaka ugovorna strana može predvidjeti da je, u skladu sa članovima 15 i 16 za druge aktivnosti osim onih navedenih u tačkama (i) do (vii) stava (1)(a) takođe neophodno ovlašćenje oplemenjivača.

(5) [U osnovi izvedene i neke druge sorte]

(a) Odredbe iz stava (1) do (4) odnose se i na:

- (i) sorte koje su u osnovi izvedene od zaštićene sorte, pri čemu zaštićena sorta u osnovi nije izvedena sorta;
 - (ii) sorte koje se ne mogu jasno razlikovati od zaštićene sorte u skladu sa članom 7 i
 - (iii) sorte čija proizvodnja zahtijeva ponovljeno korišćenje zaštićene sorte.
- (b) U smislu podstava (a)(i) sorta se smatra u osnovi izvedenom iz neke druge sorte ("inicijalne sorte") ako:
- (i) je pretežno izvedena iz inicijalne sorte ili iz sorte koja je i sama pretežno izvedena iz inicijalne sorte, sve dok zadržava osnovne karakteristike koje proizilaze iz genotipa ili iz kombinacije genotipova inicijalne sorte;
 - (ii) se jasno razlikuje od inicijalne sorte; i
 - (iii) je slična inicijalnoj sorti u ispoljavanju osnovnih osobina koje su posljedica izražavanja genotipa ili kombinacije genotipova inicijalne sorte, izuzev razlika koje proizilaze iz samog čina izvođenja.
- (c) U osnovi izvedene sorte mogu biti dobijene, na primjer, selekcijom prirodnih ili indukovanih mutanata, ili somaklonalne varijante, selekcijom individualne jedinke od biljaka inicijalne sorte, povratnim ukrštanjem ili transformacijom nastalom genetičkim inženjeringom.

Član 15

Izuzeci od oplemenjivačkog prava

- (1) [Obavezni izuzeci] Oplemenjivačko pravo ne obuhvata:
- (i) aktivnosti koje se preduzimaju za ličnu upotrebu i u nekomercijalne svrhe;
 - (ii) aktivnosti koje se preduzimaju u eksperimentalne svrhe; i
 - (iii) aktivnosti koje se preduzimaju u svrhe oplemenjivanja drugih sorti i izuzev gde se primenjuju odredbe člana 14(5), aktivnosti koje se preduzimaju u skladu sa članom 14(1) do (4) u odnosu na pomenute druge sorte.
- (2) [Opcioni izuzeci] Suprotno odredbama člana 14, svaka ugovorna strana može ograničiti pravo oplemenjivača, u okviru razumnih granica i uz očuvanje zakonskih interesa oplemenjivača, kako bi omogućila poljoprivrednim proizvođačima da u svrhu umnožavanja na sopstvenim imanjima koriste ubrani materijal zaštićene sorte ili sorte predviđene u članu 14(5)(a)(i) ili (ii) koji su dobili sjetvom na sopstvenim imanjima.

Član 16

Iscrpljivanje oplemenjivačkog prava

- (1) [Iscrpljivanje prava] Oplemenjivačko pravo ne obuhvata aktivnosti koje se odnose na materijal zaštićene sorte, ili sorte iz člana 14(5), koji je prodat ili na neki drugi način otuđen od strane oplemenjivača ili uz njegovu saglasnost na teritoriji date ugovorne strane, ili na materijal dobijen od naprijed navedenog materijala, osim ako te aktivnosti uključuju:
- (i) dalju reprodukciju te sorte; ili
 - (ii) izvoz materijala te sorte, koji omogućuje reprodukciju sorte, u državu koja ne štiti sorte biljnog roda ili vrste kojoj ta sorta pripada, osim ako se materijal ne izvozi u svrhu konačne upotrebe
- (2) [Značenje izraza "materijal"] "Materijal" iz stava (1) u odnosu na sortu označava:
- (i) svaku vrstu reproduccionog materijala;
 - (ii) ubrani materijal, uključujući cijele biljke i djelove biljaka; i
 - (iii) svaki proizvod dobijen direktno od ubranog materijala.
- (3) ["Teritorija" u nekim slučajevima] U skladu sa stavom (1) sve ugovorne strane koje su članice jedne te iste međuvladine organizacije mogu djelovati zajednički, ukoliko propisi te organizacije to zahtijevaju, zbog usklađivanja djela na teritorijama država članica te organizacije sa djelima na svojim teritorijama i ukoliko se odluče na takav postupak, dužne su da o tome obavijeste Generalnog sekretara.

Član 17

Ograničenja korišćenja oplemenjivačkog prava

- (1) [Javni interes] Osim kada je izričito predviđeno ovom Konvencijom, ugovorne strane mogu ograničiti slobodno ostvarivanje oplemenjivačkog prava iz drugih razloga, osim zbog javnog interesa.
- (2) [Pravična naknada] Kada takvo ograničenje podrazumijeva ovlašćenje trećeg lica da preduzima aktivnosti za koje je potrebno ovlašćenje oplemenjivača, ugovorna strana je dužna da preduzme sve mjere neophodne da se osigura da oplemenjivač dobije pravičnu naknadu.

Član 18

Mjere kojima se uređuje trgovina

Oplemenjivačko pravo je nezavisno od bilo koje mjere koju ugovorna strana preduzme radi uređivanja proizvodnje, sertifikovanja i stavljanja u promet materijala sorti na svojoj teritoriji, odnosno uvoza i izvoza takvog materijala. U svakom slučaju takve mjere ne utiču na primjenu odredbi ove Konvencije.

Član 19

Trajanje oplemenjivačkog prava

(1) [Period zaštite] Oplemenjivačko pravo se dodjeljuje na određeni period.

(2) [Minimalni period] Navedeni period ne može biti kraći od 20 godina računajući od dana dodjeljivanja oplemenjivačkog prava. Za drvenaste vrste i vinovu lozu taj period ne može biti kraći od 25 godina računajući od navedenog dana.

VI. IME SORTE

Član 20

Ime sorte

(1) [Označavanje sorte imenom; upotreba imena]

(a) Sorta se označava imenom koje je njena generička oznaka.

(b) Svaka ugovorna strana dužna je, u skladu sa stavom (4), da obezbijedi da bilo kakvo pravo vezano za označavanje registrovano kao ime sorte ne ugrozi slobodno korišćenje imena sorte, čak i nakon isteka oplemenjivačkog prava.

(2) [Odlike imena] Ime sorte mora da omogući identifikaciju sorte. Ne može se sastojati samo od brojeva osim u slučaju kada takav način označavanja sorte predstavlja uobičajenu praksu. Ime sorte mora biti takvo da ne dovodi u zabunu ili prouzrokuje nedoumice u pogledu osobina, vrijednosti ili identiteta sorte, odnosno identiteta oplemenjivača. Posebno, ime sorte mora biti različito od svakog imena koje, na teritoriji drugih ugovornih strana, nosi neka druga sorta koja pripada istoj ili bliskoj biljnoj vrsti.

(3) [Registrowanje imena] Ime sorte oplemenjivač predlaže nadležnom organu. Ako se utvrdi da ime nije u skladu sa stavom (2), nadležni organ će odbiti da ga registruje i zahtijevati od oplemenjivača da predloži drugo ime u propisanom vremenskom roku. Nadležni organ će registrovati predloženo ime sorte istovremeno sa dodjeljivanjem oplemenjivačkog prava.

(4) [Prethodna prava trećih lica] Ne smije se uticati na prethodna prava trećih lica. Ako je, po osnovu prethodnog prava, korišćenje imena sorte zabranjeno licu koje je obavezno da ga koristi u skladu sa stavom (7), nadležni organ će zahtijevati od oplemenjivača da predloži drugo ime za sortu.

(5) [Isto ime na teritoriji svih ugovornih strana] Sorta se pod istim imenom mora prijaviti svim ugovornim stranama. Nadležni organ svake ugovorne strane registruje ime sorte kako je predloženo, osim ako ne smatra da je takvo ime neprikladno za upotrebu na njenoj teritoriji. U takvom slučaju, nadležni organ će zahtijevati od oplemenjivača da predloži drugo ime za sortu.

(6) [Informacije između nadležnih organa ugovornih strana] Nadležni organ ugovorne strane će obezbijediti da nadležni organi svih drugih ugovornih strana budu obaviješteni o pitanjima vezanim za ime sorte, a posebno o predlogu, registraciji i ukidanju imena sorte. Svaki nadležni organ može svoje primjedbe na registrovano ime sorte, ukoliko ih ima, dostaviti nadležnom organu koji je objavio to ime.

(7) [Obaveza korišćenja imena] Lice koje na teritoriji neke ugovorne strane nudi na prodaju ili stavlja u promet reprodukcioni materijal sorte zaštićene na toj teritoriji dužno je da koristi ime te sorte, čak i nakon isteka oplemenjivačkog prava za navedenu sortu, osim kada, u skladu sa stavom (4), prethodna prava onemogućuju korišćenje tog imena.

(8) [Oznake koje se koriste uz ime] Kada se neka sorta nudi na prodaju ili stavlja u promet dozvoljeno je, uz registrovano ime sorte koristiti i zaštitni znak, trgovački naziv ili drugu sličnu oznaku. Ako se koristi takva oznaka, ime sorte ipak mora biti lako prepoznatljivo.

VII. PONIŠTAVANJE I UKIDANJE OPLEMENJIVAČKOG PRAVA

Član 21

Ništavost oplemenjivačkog prava

(1) [Razlozi za ništavost] Svaka ugovorna strana će proglasiti ništavom odluku o priznavanju oplemenjivačkog prava ako utvrdi:

(i) da uslovi predviđeni u članovima 6 ili 7 nisu bili ispunjeni u vrijeme priznavanja oplemenjivačkog prava,

(ii) da je odluka o priznavanju oplemenjivačkog prava bila zasnovana na informacijama i dokumentaciji koji su dostavljeni od strane oplemenjivača, a uslovi predviđeni u članovima 8 ili 9 nijesu bili ispunjeni u vrijeme priznavanja oplemenjivačkog prava, ili

(iii) da je oplemenjivačko pravopriznato licu koje na to nije imalo pravo, osim ako je prenijeto na lice koje na to ima pravo.

(2) [Isključenje drugih razloga] Oplemenjivačko pravo se ne može oglasiti ništavim iz drugih razloga osim onih navedenih u stavu (1).

Član 22

Ukidanje oplemenjivačkog prava

(1) [Razlozi za ukidanje]

(a) Svaka ugovorna strana može ukinuti odluku o priznavanju oplemenjivačkog prava ako utvrdi da uslovi predviđeni u članovima 8 ili 9 nijesu više ispunjeni.

(b) Svaka ugovorna strana može ukinuti svoju odluku o priznavanju oplemenjivačkog prava, ako u propisanom vremenskom roku, nakon što je zatraženo:

(i) oplemenjivač ne dostavi nadležnom organu informacije, dokumenta ili materijal koji se smatraju neophodnim za potvrđivanje održavanja sorte;

(ii) oplemenjivač ne plaća naknadu za održavanje sopstvenog prava; ili

(iii) oplemenjivač ne predloži drugo pogodno ime za sortu, ako je ime sorte ukinuto poslije priznavanja oplemenjivačkog prava.

(2) [Isključenje drugih razloga] Ni jedno oplemenjivačko pravo se ne može ukinuti iz drugih razloga osim onih navedenih u stavu (1).

VIII. UNIJA

Član 23

Članice

Ugovorne strane su članice Unije.

Član 24

Pravni status i sjedište

(1) [Pravno lice] Unija je pravno lice.

(2) [Pravna sposobnost] Na teritoriji svake ugovorne strane, u skladu sa zakonima koji se primenjuju na navedenoj teritoriji, Unija ima pravnu sposobnost koja je neophodna za ostvarivanje ciljeva Unije i za vršenje njenih funkcija.

(3) [Sjedište] Sjedište Unije i njenih stalnih organa je Ženeva.

(4) [Sporazum o sjedištu] Unija ima sporazum o sjedištu sa Švajcarskom Konfederacijom.

Član 25

Organi

Stalni organi Unije su Savjet i Kancelarija Unije.

Član 26

Savjet

(1) [Sastav] Savjet čine predstavnici država članica Unije. Svaka država članica Unije imenuje jednog predstavnika u Savjetu i jednog zamjenika. Predstavnici ili zamjenici mogu imati svoje pomoćnike ili savjetnike.

(2) [Službenici] Savjet bira jednog predsjednika i prvog potpredsjednika iz redova svojih članova. Savjet također može birati druge potpredsjednike. Prvi potpredsjednik preuzima mesto predsjednika ukoliko on nije sposoban da obavlja svoje dužnosti. Predsjednik ostaje na funkciji tokom perioda od tri godine.

(3) [Sjednice] Savjet se sastaje na poziv predsjednika. Redovne sjednice Savjeta se održavaju jednom godišnje. Osim toga, predsjednik može sazvati sjednicu Savjeta po sopstvenoj odluci. On može sazvati sjednicu u roku od tri mjeseca ako to zatraži jedna trećina članica Unije.

(4) [Posmatrač] Države koje nijesu članice Unije mogu biti pozvane da prisustvuju sjednicama Savjeta u svojstvu posmatrača. Drugi posmatrač i eksperti također mogu biti pozvani da prisustvuju sjednicama Savjeta.

(5) [Zadaci] Zadaci Savjeta su da:

(i) razmatra odgovarajuće mere za zaštitu interesa i pospješivanje razvoja Unije;

(ii) usvaja poslovničke;

(iii) imenuje generalnog sekretara i, ukoliko smatra za potrebno, zamjenika generalnog sekretara Savjeta i utvrđuje uslove za njihovo imenovanje;

(iv) razmatra godišnji izvještaj o aktivnostima Unije i utvrđuje program njenog rada u narednom periodu;

(v) daje generalnom sekretaru sve neophodne smjernice za obavljanje poslova Unije;

(vi) donosi administrativne i finansijske propise Unije;

(vii) razmatra i usvaja budžet Unije i utvrđuje doprinos svake članice Unije;

(viii) razmatra i usvaja račune koje podnosi generalni sekretar;

(ix) utvrđuje datum i mjesto održavanja konferencija predviđenih u članu 38 i preduzima mjere neophodne za njihovu pripremu; i

(x) uopšteno, donosi sve odluke neophodne za obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja Unije.

(6) [Glasovi]

- (a) Svaka članica Unije koja je država ima jedan glas u Savjetu.
- (b) Svaka ugovorna strana koja je međuvladina organizacija može, u pitanjima iz svoje nadležnosti, koristiti pravo glasa svojih država članica koje su članice Unije. Takva međuvladina organizacija ne može da koristi pravo glasa svojih država članica ukoliko to pravo koriste same države članice i obrnuto.
- (7) [Većine] Za donošenje odluka Savjeta potrebna je prosta većina glasova, osim u slučaju odluka Savjeta saglasno stavovima 5(II), (VI) i (VII) i saglasno članovima 28(3), 29(5)(b) i 38(1) za čije donošenje je potrebna tročetvrtinska većina. Uzdržani se ne smatraju glasovima.

Član 27

Kancelarija Unije

- (1) [Zadaci i rukovođenje Kancelarijom] Kancelarija Unije obavlja sve dužnosti i zadatke koji su joj povjereni od strane Savjeta. Njom rukovodi generalni sekretar.
- (2) [Dužnosti generalnog sekretara] Generalni sekretar odgovara Savjetu; on je odgovoran za sprovođenje odluka Savjeta. On podnosi predlog budžeta Unije Savjetu na usvajanje i odgovoran je za njegovo sprovođenje. On podnosi Savjetu izvještaje o svom rukovođenju, kao i o aktivnostima i finansijskoj situaciji Unije.
- (3) [Osoblje] Saglasno odredbama iz člana 26(5)(iii), uslovi za imenovanje i zapošljavanje osoblja neophodnog za efikasno obavljanje poslova kancelarije Unije se utvrđuju administrativnim i finansijskim propisima.

Član 28

Jezici

- (1) [Jezici koji se koriste u Kancelariji] Engleski, francuski, nemački i španski su zvanični jezici koje kancelarija Unije koristi pri obavljanju svojih dužnosti.
- (2) [Jezici koji se koriste na nekim sastancima] Sastanci Savjeta i revizionih konferencija se održavaju na četiri jezika.
- (3) [Drugi jezici] Savjet može donijeti odluku o korišćenju drugih jezika.

Član 29

Finansije

- (1) [Prihod] Troškovi Unije se pokrivaju iz sredstava:
- (i) od godišnjih doprinosa država članica Unije;
 - (ii) primljenih uplata za učinjene usluge;
 - (iii) raznih prihoda.
- (2) [Doprinosi: jedinice]
- (a) Udio svake države članice Unije u ukupnom iznosu godišnjih doprinosa se utvrđuje s obzirom na ukupne troškove koje je potrebno pokriti sredstvima od doprinosa država članica Unije i prema broju jedinica doprinosa primjenljivih u skladu sa stavom (3). Navedeni udeo se izračunava u skladu sa stavom (4).
- (b) Broj jedinica doprinosa se izražava u vidu cijelih brojeva ilinjihovih djelova, s tim što nijedan dio ne može biti manji od jedne petine.
- (3) [Doprinosi; udio svake članice]
- (a) Broj jedinica doprinosa koji se primjenjuje na članice Unije koje su potpisnice Akta iz 1961/1972 ili Akta iz 1978 će na dan preuzimanja obaveza saglasno ovoj Konvenciji biti isti kao broj koji se na njih primjenjivao neposredno prije navedenog datuma.
- (b) Svaka druga država članica Unije će pri pristupanju Uniji, u izjavi upućenoj generalnom sekretaru, naznačiti broj jedinica doprinosa koji se na nju primjenjuje.
- (c) Država članica može, u bilo koje vrijeme, u izjavi upućenoj generalnom sekretaru navesti broj jedinica doprinosa različit od broja koji se na nju može primjenjivati u skladu sa podstavom (a) ili (b). Takva izjava, ukoliko se dostavi tokom prvih šest meseci tekuće kalendarske godine, stupa na snagu od početka naredne kalendarske godine; u protivnom, takva izjava stupa na snagu od početka druge kalendarske godine koja slijedi godini u kojoj je izjava dostavljena.
- (4) [Doprinosi: izračunavanje udjela]
- (a) Za svaki budžetski period iznos koji odgovara jedinici doprinosa se izračunava dijeljenjem ukupnog iznosa troškova koje je tokom datog perioda potrebno pokriti iz sredstava od doprinosa država članica Unije sa ukupnim brojem jedinica koje se primenjuju za te države članice Unije.
- (b) Iznos doprinosa svake države članice Unije se dobija množenjem iznosa jedne jedinice doprinosa sa brojem jedinica doprinosa koje se primenjuju na datu državu članicu Unije.
- (5) [Neizmireni doprinosi]
- (a) Država članica Unije koja kasni sa plaćanjem svojih doprinosa, u skladu sa podstavom (b) ne može koristiti svoje pravo glasa u Savetu ukoliko je iznos njenih zaostalih plaćanja jednak ili veći od iznosa njenog doprinosa za celu prethodnu godinu. Privremeno ukidanje prava glasa ne oslobađa tu državu članicu Unije od obaveza predviđenih ovom Konvencijom i ne lišava je bilo kog drugog prava koje iz nje proističe.

(b) Savjet može dozvoliti naprijed navedenoj državi članici da nastavi da koristi svoje pravo glasa ukoliko Savjet utvrdi da je kašnjenje u plaćanju rezultat izuzetnih i neizbježnih okolnosti.

(6) [Revizija računa] Reviziju računa Unije vrši jedna država članica Unije kako je to predviđeno u administrativnim i finansijskim propisima. Tu državu članicu Unije, uz njenu saglasnost, određuje Savjet.

(7) [Doprinosi međuvladinih organizacija] Ugovorna strana koja je međuvladina organizacija nije obavezna da plaća doprinose. Ukoliko ipak odluči da plaća doprinose, primenjuju se odredbe iz stavova (1) do (4).

IX. SPROVOĐENJE KONVENCIJE; DRUGI SPORAZUMI

Član 30

Sprovođenje Konvencije

(1) [Mere za sprovođenje] Svaka Ugovorna strana dužna je da usvoji sve mjere neophodne za sprovođenje ove Konvencije, a posebno:

- (i) da predvidi odgovarajuće pravne ljekove za efikasno sprovođenje oplemenjivačkog prava;
- (ii) da održava nadležni organ kome je povjeren zadatak dodjeljivanja oplemenjivačkog prava ili da povjeri taj zadatak nadležnom organu druge ugovorne strane;
- (iii) da obezbijedi obavještanje javnosti putem redovnog objavljivanja informacija o:
 - zahtjevima za zaštitu oplemenjivačkog prava, i
 - predloženim i odobrenim imenima sorti.

(2) [Usaglašenost zakona] Podrazumijeva se da, po deponovanju svojih instrumenata ratifikacije, prihvatanja, usvajanja ili pristupanja, zavisno od slučaja, svaka država ili međuvladina organizacija mora biti u poziciji da obezbedi sprovođenje odredbi ove Konvencije u skladu sa sopstvenom zakonskom regulativom.

Član 31

Odnosi između ugovornih strana i država potpisnica ranijih Akata

(1) [Odnosi između država potpisnica ove Konvencije] U odnosima između država potpisnica ove Konvencije ili bilo kojeg drugog ranijeg Akta Konvencije, primenjuju se samo odredbe ove Konvencije.

(2) [Mogući odnosi sa državama koje nijesu potpisnice ove Konvencije] Svaka država članica Unije koja nije potpisnica ove Konvencije može da izjavi, u obaveštenju upućenom Generalnom sekretaru, da će u svojim odnosima sa svakom članicom Unije, koja je potpisnica samo ove Konvencije, primenjivati odredbe iz posljednjeg Akta koji je potpisala. Po isteku roka od mjesec dana, računajući od datuma takvog obaveštenja i sve dok Država članica Unije koja je dala takvu izjavu ne postane potpisnica ove Konvencije, ta članica Unije će primenjivati odredbe iz posljednjeg Akta koji je potpisala, na svoje odnose sa svakom od članica Unije koje su potpisnice samo ove Konvencije, dok će ova u odnosu na ranije navedenu primenjivati ovu Konvenciju.

Član 32

Posebni sporazumi

Članice Unije zadržavaju pravo da između sebe sklapaju posebne sporazume o zaštiti sorti, pod uslovom da takvi sporazumi nisu u suprotnosti sa odredbama ove Konvencije.

X. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33

Potpisivanje

Konvencija je otvorena za potpisivanje svim državama članicama Unije na dan njenog usvajanja. Ona ostaje otvorena za potpisivanje do 31. marta 1992.

Član 34

Ratifikacija, prihvatanje ili usvajanje; pristupanje

- (1) [Države i neke međuvladine organizacije]
 - (a) Svaka Država može, kako je to predviđeno u ovom članu, pristupiti ovoj Konvenciji.
 - (b) Svaka međuvladina organizacija može, kako je to predviđeno u ovom članu, pristupiti ovoj Konvenciji ako:
 - (i) ima nadležnosti u pitanjima koja su regulisana ovom Konvencijom;
 - (ii) ima sopstvenu zakonsku regulativu kojom je predviđeno priznavanje i zaštita oplemenjivačkog prava, a koja je obavezujuća za sve njene države članice; i
 - (iii) je ovlašćena, saglasno svom internim procedurama, da pristupi ovoj Konvenciji.

(2) [Instrumenti za pristupanje] Svaka Država koja je potpisala ovu Konvenciju postaje članica ove Konvencije na osnovu deponovanja nekog instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili usvajanja ove Konvencije. Država koja nije potpisala ovu Konvenciju i svaka takva međuvladina organizacija postaje članica ove Konvencije polaganjem nekog instrumenta pristupanja ovoj Konvenciji. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja, usvajanja ili pristupanja se deponuju kod Generalnog sekretara.

(3) [Mišljenje Savjeta] Svaka Država koja nije članica Unije ili svaka takva međuvladina organizacija će, prije deponovanja instrumenata pristupanja, zatražiti od Savjeta mišljenje o usaglašenosti svog zakonodavstva sa odredbama ove Konvencije. Ako je odluka koja sadrži mišljenje Savjeta pozitivna, instrument pristupanja se može deponovati.

Član 35

Zadržavanje prava

(1) [Princip] Saglasno odredbama iz stava (2) nije dozvoljeno bilo kakvo zadržavanje prava vezano za ovu Konvenciju.

(2) [Moguća izuzeća]

(a) Bez obzira na odredbe iz člana 3(1), Država koja je, u vrijeme pristupanja ovoj Konvenciji, bila potpisnica Akta iz 1978 i koja, kada je riječ o sortama sa vegetativnim razmnožavanjem, obezbeđuje zaštitu na osnovu zaštite prava na industrijsku svojinu, a ne oplemenjivačka prava, će imati pravo da nastavi sa takvom praksom i da ne primjenjuje ovu Konvenciju na takve sorte.

(b) Država koja koristi naprijed navedeno pravo dužna je da o tome obavijesti Generalnog sekretara u vrijeme deponovanja svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, usvajanja ili pristupanja, zavisno od slučaja. Ta država može u bilo koje vrijeme povući naprijed navedeno obaveštenje.

Član 36

Obaveštenja o zakonskoj regulativi i zaštićenim rodovima i vrstama; Informacije za objavljivanje

(1) [Prvo obaveštenje] Prilikom deponovanju svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, usvajanja, ili pristupanja ovoj Konvenciji, zavisno od slučaja, svaka država ili međuvladina organizacija je obavezna da Generalnog sekretara obavesti o:

(i) svom zakonodavstvu kojim se uređuje oplemenjivačko pravo; i

(ii) listi biljnih rodova i vrsta na koje će se, na dan pristupanja ovoj Konvenciji, primenjivati odredbe ove Konvencije.

(2) [Obavještenje o promjenama] Svaka Ugovorna strana će odmah obavijestiti Generalnog sekretara o:

(i) svakoj promjeni u svom zakonodavstvu kojim se uređuju prava oplemenjivača; i

(ii) svakom proširivanju primjene ove Konvencije na druge biljne rodove i vrste.

(3) [Objavljivanje informacija] Generalni sekretar će na osnovu obavještenja primljenih od Ugovornih strana objaviti informacije o:

(i) zakonodavstvu kojim se uređuju oplemenjivačka prava i svim izmjenama tog zakonodavstva; i

(ii) listi biljnih rodova i vrsta navedenoj u stavu (1)(ii), kao i o svim proširenjima iste navedenih u stavu (2)(ii).

Član 37

Stupanje na snagu; Zatvaranje ranijih Akata

(1) [Prvo stupanje na snagu] Ova Konvencija stupa na snagu mjesec dana nakon što pet država deponuje svoje instrumente ratifikacije, prihvatanja, usvajanja ili pristupanja, zavisno od slučaja, pod uslovom da su najmanje tri od naprijed navedenih instrumenata deponovana od strane država potpisnica Akta iz 1961/1972 ili Akta iz 1978.

(2) [Naknadno stupanje na snagu] Svaka Država na koju se ne odnose odredbe iz stava (1) ili svaka međuvladina organizacija će postati članica ove Konvencije u roku od mjesec dana računajući od dana kada je deponovala svoje instrumente ratifikacije, prihvatanja, usvajanja ili pristupanja, zavisno od slučaja.

(3) [Zatvaranje Akta iz 1978] Nijedan instrument pristupanja Aktu iz 1978 ne može da bude deponovan nakon stupanja na snagu ove Konvencije u skladu sa stavom (1), međutim svaka država, koja se, shodno ustanovljenoj praksi Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, smatra zemljom u razvoju, može deponovati takav instrument do 31. decembra 1995. godine, a sve ostale države mogu da ga deponuju do 31. decembra 1993. godine, čak iako ova Konvencija stupi na snagu prije tog datuma.

Član 38

Revizija Konvencije

(1) [Konferencija] Revizija Konvencije se može izvršiti putem konferencije članica Unije. O sazivanju takve konferencije odlučuje Savet.

(2) [Kvorum i većina] Rad konferencije je punovažan samo ako su na njoj prisutni predstavnici najmanje polovine Država članica Unije. Za usvajanje revizije potrebna je tročetvrtinska većina glasova Država članica prisutnih na konferenciji koje su glasale.

Član 39

Otkaz

(1) [Obavještenja] Svaka Ugovorna strana može otkazati ovu Konvenciju obavještenjem upućenom Generalnom sekretaru. Generalni sekretar ima obavezu da o prijemu takvog obavještenja odmah obavijesti sve članice Unije.

(2) [Raniji Akt] Obavještenje o otkazivanju ove Konvencije istovremeno predstavlja obavještenje o otkazivanju svih drugih ranijih Akata kojima je vezena Ugovorna strana koja otkazuje ovu Konvenciju.

(3) [Dan stupanja na snagu] Otkazivanje stupa na snagu na kraju kalendarske godine koja slijedi godini u kojoj je Generalni sekretar primio obavještenje.

(4) [Stečena prava] Otkazivanje neće imati uticaja na bilo koje pravo stečeno za određenu sortu na osnovu ove Konvencije ili bilo koje drugog Akta potpisanog prije datuma stupanja na snagu otkazivanja.

Član 40

Zadržavanje postojećih prava

Ova Konvencija ne ograničava postojeća oplemenjivačka prava stečena u skladu sa zakonima Ugovornih strana, ili po osnovu nekog ranijeg Akta ili po osnovu bilo kakvog drugog sporazuma, osim ove Konvencije, sklopljenog između članica Unije.

Član 41

Originalni i zvanični tekstovi Konvencije

(1) [Original] Ova Konvencija se potpisuje u jednom originalnom primjerku na engleskom, francuskom i nemačkom jeziku, pri čemu u slučaju nesaglasnosti sa prevodima na druge jezike, prednost ima verzija na francuskom jeziku. Original se deponuje kod Generalnog sekretara.

(2) [Zvanični tekstovi] Na osnovu konsultacija sa vladama zainteresovanih zemalja Generalni sekretar utvrđuje zvanične tekstove ove Konvencije na arapskom, holandskom, italijanskom, japanskom i španskom jeziku, kao i na ostalim jezicima koje Savjet odredi.

Član 42

Funkcije deponovanja

(1) [Dostava kopija] Generalni sekretar je obavezan da dostavi ovjerene kopije ove Konvencije svim državama i međuvladinim organizacijama koje su bile zastupljene na Diplomatskoj konferenciji koja je usvojila ovu Konvenciju, a na zahtjev, takođe i svim drugim državama i međuvladinim organizacijama.

(2) [Registracija] Generalni sekretar će registrovati ovu Konvenciju pri Sekretarijatu Ujedinjenih nacija.

Član 3

Za izvršavanje međunarodnog ugovora iz člana 1 ovog zakona staraće se organ uprave nadležan za fitosanitarne poslove.

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

Broj 23-3/13-2/4

EPA 102 XXV

Podgorica, 1. marta 2013. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 25. SAZIVA

**PREDSJEDNIK,
Ranko Krivokapić, s.r.**